

การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตเหล้า-เบียร์ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

คำถาม 1. การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตสุรา สะท้อนว่ารัฐบาลอยู่ในภาวะถดถอย

ตอบ

ในร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. (ร่าง พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิตฯ) ระดับอัตราเพดานภาษีสรรพสามิตสุราได้ถูกปรับให้สอดคล้องกับคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อในอนาคต เพื่อให้เป็นเพดานภาษีที่เหมาะสมในระยะเวลา 20 ปีข้างหน้า ทั้งนี้ อัตราภาษีที่จะจัดเก็บจริง จะถูกกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งขณะนี้กรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างการพิจารณาร่างกฎหมายลำดับรองอย่างไรก็ดี ร่าง พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิตฯ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพมากขึ้น กล่าวคือ โดยเพิ่มภาระภาษีตามปริมาณแรงแอลกอฮอล์ให้สูงขึ้นกว่าภาระภาษีตามมูลค่า หมายความว่า สัดส่วนรายได้ภาษีสรรพสามิตสุราจะมาจากภาระภาษีตามปริมาณแรงแอลกอฮอล์มากขึ้น โดยสุราที่มีราคาถูกและมีแรงแอลกอฮอล์ในระดับที่สูงจะต้องมีภาระภาษีที่สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม สุราที่มีราคาสูงจะต้องมีภาระภาษีตามมูลค่าเพื่อสะท้อนถึงความฟุ่มเฟือยควบคู่ไปกับภาระภาษีตามปริมาณแรงแอลกอฮอล์เพื่อสะท้อนถึงหลักสุขภาพเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาสุราทั้ง 3 ประเภทจากแรงแอลกอฮอล์หรือปริมาณแอลกอฮอล์ในน้ำสุราโดยทั่วไปแล้ว พบว่า สุรากลั่นจะมีดีกรีประมาณ 28-45 ดีกรี เบียร์ 3-7 ดีกรี และไวน์ 13-17 ดีกรี ตามลำดับ ดังนั้นในการกำหนดอัตราภาษีใหม่เพื่อมุ่งเน้นหลักสุขภาพ เบียร์และไวน์ซึ่งมีแรงแอลกอฮอล์ในระดับที่ต่ำกว่าสุรากลั่นจึงมีเพดานอัตราภาษีตามปริมาณที่สูงขึ้นเพื่อให้ภาระภาษีสะท้อนแรงแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่สุรากลั่นซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์หรือแรงแอลกอฮอล์อยู่ในระดับที่สูงอยู่แล้วจะมีเพดานอัตราภาษีตามปริมาณในระดับที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับเบียร์และไวน์ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสุราแช่ประเภทเบียร์และไวน์ จะมีการปรับอัตราภาษีตามปริมาณเพิ่มขึ้น จาก 300 และ 2,000 บาทต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์เป็น 3,000 บาทต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ของสุราแช่ทุกประเภท และได้ปรับอัตราภาษีตามมูลค่าลงจากเดิม คือ สุราแช่มีอัตราภาษีตามมูลค่าที่ร้อยละ 60 และอัตราภาษีตามมูลค่าของสุรากลั่นที่ร้อยละ 50 ปรับเป็นอัตราภาษีตามมูลค่าใหม่ของสุราแช่และสุรากลั่นในอัตราร้อยละ 30 ทั้งนี้เพื่อให้โครงสร้างภาษีสุราใหม่มีความเรียบง่ายจึงจำเป็นต้องลดจำนวนประเภทของอัตราภาษีตามมูลค่าและตามปริมาณลง ในขณะที่จากเดิมสุรากลั่นมีอัตราภาษีตามปริมาณที่ 400 บาทต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ปรับใหม่เป็น 1,000 บาทต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ซึ่งสุรากลั่นมีการปรับอัตราภาษีตามปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่าสุราแช่ กล่าวคือ สุรากลั่นเพิ่มขึ้น 1.5 เท่า ในขณะที่สุราแช่เพิ่มขึ้น 0.5 เท่า

นอกจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเพดานแล้ว ร่าง พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิตฯ ยังมีการเปลี่ยนฐานภาษีตามมูลค่าจากราคาขายส่งช่วงสุดท้ายไปสู่ราคาขายปลีกแนะนำ โดยมีเป้าหมายเพื่อการสร้างความโปร่งใส และเป็นธรรม ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ทั้งนี้ เมื่อมีการเปลี่ยนฐานภาษีจำเป็นต้องมี

การคำนวณอัตราภาษีเพื่อให้สอดคล้องกับฐานใหม่ โดยกำหนดเป้าหมายให้รายได้ภาษีสรรพสามิตคงที่ อยู่ในระดับเดิมจากค่าเฉลี่ย (Revenue Neutral) ในวันที่ พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิตใหม่มีผลบังคับใช้

ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลในช่วง 4 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2560 ยังคงสูงกว่าเป้าหมาย โดยรัฐบาลจัดเก็บรายได้สุทธิ 724,017 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 15,401 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.2 นอกจากนี้ในช่วงสิ้นเดือนมกราคม 2560 รัฐบาลยังคงมีเงินคงคลังอยู่ในระดับสูงกว่า 80,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสม และสามารถรองรับการใช้จ่ายของรัฐบาลได้ตามปกติ

คำถามที่ 2. รัฐบาลจัดเก็บภาษีทุกด้าน แต่การบริหารด้านสวัสดิการของรัฐและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนล้มเหลว

ที่ผ่านมา รัฐบาลได้จัดสวัสดิการเพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อยในระดับพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งในส่วนของกระทรวงการคลังได้พิจารณาดำเนินการเพื่อให้ระบบสวัสดิการมีความครอบคลุม เพียงพอ และยั่งยืน ดังนี้

1. ด้านหลักประกันทางรายได้ กระทรวงการคลังได้จัดให้มีระบบบำนาญที่ครอบคลุมประชาชนตั้งแต่วัยแรงงาน (อายุ 15 – 60 ปี) จนถึงวัยสูงอายุ โดยการสร้างช่องทางการออมเพื่อการชราภาพที่เหมาะสมสำหรับแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ และสนับสนุนเงินสมทบเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพต่าง ๆ ได้แก่ กองทุนประกันสังคมสำหรับลูกจ้างเอกชน กองทุนครูโรงเรียนเอกชน สำหรับบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชน กองทุนบำนาญข้าราชการสำหรับข้าราชการ และกองทุนการออมแห่งชาติสำหรับแรงงานนอกระบบ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นหลักประกันให้ประชาชนไม่ตกสู่ภาวะยากจนในวัยสูงอายุ

2. เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบมาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุที่กระทรวงการคลังเสนอ เพื่อสนับสนุนการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ สนับสนุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อให้ผู้สูงอายุมีหลักประกันรายได้จากอสังหาริมทรัพย์ที่ตนเป็นเจ้าของ และการบูรณาการระบบบำนาญให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้ประชาชนได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ขณะเดียวกันจะช่วยบรรเทาภาระงบประมาณด้านผู้สูงอายุในระยะยาว

คำถามที่ 3. การปรับเปลี่ยนเป็นอัตราที่สูงเกินไป อาจกระทบต่อการดำเนินกิจการสถาบัน บันเทิงและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การขยายอัตราเพดานภาษีสรรพสามิตสุราดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงอัตราเพดานขั้นสูงสุด (Ceiling rate) สำหรับอัตราภาษีที่จะจัดเก็บจริง (Effective rate) ยังอยู่ในช่วงดำเนินการ และจะต้องนำเสนอให้ ครม. พิจารณาเห็นชอบอีกครั้ง ก่อนนำมาประกาศใช้ ดังนั้น การกำหนดเพดานภาษีดังกล่าว (Ceiling rate) จะไม่กระทบต่อกิจการสถาบันบันเทิงและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้มีนโยบายให้ปรับอัตราภาษีสรรพสามิตที่จะจัดเก็บจริง (Effective rate) ภายใต้ร่าง พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิตใหม่นี้ โดยจะต้องไม่เพิ่มภาระภาษีต่อผู้ประกอบการและประชาชน ทั้งนี้ ระดับอัตราเพดานภาษีสุราดังกล่าวได้ถูกปรับให้สอดคล้องกับคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อในอนาคต เพื่อให้เป็นเพดานภาษีที่เหมาะสมในระยะเวลา 20 ปีข้างหน้า

